

Številka: 041-4/2018-10

Datum: 23. 4. 2018

STALIŠČE

Državna volilna komisija je za zagotovitev zakonitosti volitev in enotne uporabe določb Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – UPB1, 54/07 – odločba US in 23/17 – v nadaljevanju ZVDZ) na 38. seji 23. aprila 2018

sprejela:

- 1. Določbo tretjega odstavka 43. člena ZVDZ je treba razumeti tako, da lahko politična stranka vloži listo kandidatov v posamezni volilni enoti s podpisi podpore najmanj petdesetih volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti le, če listo kandidatov določijo člani stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v volilni enoti, kjer določajo listo kandidatov, in je takšen način (postopek) določanja liste kandidatov izrecno urejen (predpisan) z (notranjimi) pravili politične stranke.**
- 2. V primeru, ko politična stranka vloži listo kandidatov s podpisi podpore volivcev, in lista kandidatov ni določena na način iz prejšnje točke, temveč listo kandidatov določi organ politične stranke (npr. izvršilni organ, svet stranke, predsedstvo, kolegij ipd.), je treba zakonitost predložene liste kandidatov presojati po določbi četrtega odstavka 43. člena ZVDZ.**
- 3. S tem stališčem se seznanijo volilne komisije volilnih enot. Volilne komisije volilnih enot to stališče upoštevajo v postopku preizkusa zakonitosti vloženih list kandidatov oziroma pri potrjevanju list kandidatov pri volitvah poslancev v državni zbor.**

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Državna volilna komisija na podlagi 1. točke, prvega odstavka 37. člena ZVDZ skrbi za zakonitost volitev in enotno uporabo določb ZVDZ, ki se nanašajo na volilne postopke. Postopek potrjevanja list kandidatov in kandidatov (v nadaljevanju: list kandidatov) oziroma preizkus zakonitosti vloženih list kandidatov je ena od najpomembnejših faz volilnega postopka. Ta postopek na podlagi 38. člena ZVDZ izvajajo volilne komisije volilnih enot.

2. Z vidika zagotavljanja zakonitosti volitev in enake obravnave političnih strank v kandidacijskem postopku je pomembno, da volilne komisije volilnih enot v postopku potrjevanja list kandidatov na enak način oziroma enotno uporabljajo določbe ZVDZ, ki določajo postopek in pogoje kandidiranja, in da na enak način presojajo zakonitost vloženih list kandidatov.

B.

3. Liste kandidatov lahko predlagajo politične stranke in volivci (42. člen ZVDZ). Politična stranka določi kandidate po postopku, določenem z njenimi pravili in s tajnim glasovanjem (prvi odstavek, 43. člena ZVDZ). Politična stranka ima svoj statut, s katerim mora stranka obvezno določiti postopek in organ, ki določa kandidatke oziroma kandidate za volitve v državni zbor (19. člen Zakona o političnih strankah, Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 103/07, 99/13 in 46/14 – ZPolS).

4. Tretji odstavek 43. člena določa, da politična stranka lahko vloži listo kandidatov v posamezni volilni enoti, če listo kandidatov določijo člani politične stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v volilni enoti, in če listo kandidatov podpre s podpisi najmanj petdeset volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti. Za uporabo te določbe morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- a) V statutu politične stranke mora biti izrecno določeno, da kandidate za volitve v državni zbor določajo člani politične stranke, prav tako pa mora biti opredeljen postopek (19. člen ZPolS);
- b) Člani politične stranke, ki določajo listo kandidatov, morajo biti polnoletni in morajo imeti stalno prebivališče v volilni enoti, za katero določajo listo kandidatov;
- c) Listo kandidatov morajo člani politične stranke določiti na način in po postopku, kot ga določa statut stranke ali drug interni akt, ki ga stranka sprejme na podlagi statuta in s tajnim glasovanjem.
- d) Listo kandidatov mora podpreti s podpisi najmanj petdeset volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

5. Kadar politična stranka vlaga listo kandidatov s podpisi podpore volivcev in statut politične stranke ne določa, da listo kandidatov določajo člani politične stranke, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti ter iz statuta politične stranke izhaja, da se lista kandidatov določa na drug način oziroma, da listo kandidatov določa organ stranke (npr. izvršilni organ, predsedstvo stranke, svet stranke ipd.), mora biti lista kandidatov podprta skladno s četrtem odstavkom 43. člena ZVDZ, torej s podpisi najmanj sto volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

C.

6. Državna volilna komisija je sprejela to stališče na podlagi 37. člena ZVDZ (Uradni list RS, št. 109/06 – ZVDZ-UPB1 in 54/07 – odločba US in 23/17) in 43. člena Poslovnika Državne volilne komisije (Uradni list RS, št. 18/13) v sestavi: predsednik Anton Gašper Frantar, člani dr. Franc Grad, mag. Milena Pečovnik, mag. Nina Brumen, Ksenija Vencelj ter namestnik člana Iztok Majhenič. Stališče je sprejela večinsko.

Anton Gašper Frantar
Predsednik